

nižších soudů, že žalovaná přistoupila k vyrovnání jako rukojmí a plát-kyně v tom smyslu, že ručí i za celou obživlou pohledávku žalující strany, po odražení zaplacených kvot za celý zbytek původní zažalo-vané pohledávky, jak byla později ve sporu obmezena.

Čís. 4768.

Nezapravil-li vyrovnací dlužník splátku vyrovnací kvoty včas, není věřitel povinen, by ještě zvláště prohlašoval, že pokládá lhůty za pro-padlé a že požaduje zaplacení celé pohledávky, aniž musí odmítnouti dodatečně ho došlé vyrovnací splátky, by dal zřejmě na jevo, že trvá na zaplacení celé pohledávky.

Vymáhající věřitel může se sice rozhodnouti, že chce se i po opoz-děné splátce obmeziti pouze na vymáhání splátek, avšak musí tento svůj úmysl projevit zřetelně. Nemá významu, že dlužník dodržel předchozí splátky přesně a splátky, následující opozděné splátce, učinil ještě před jich splatností. Lhostejno, zda opozdění se stalo ze zlého úmyslu či z jiné, třebas nezaviněné příčiny.

Po skončení vyrovnávacího řízení není bráněno ani dlužníkovi, by neposkytl, ani věřiteli, by nepřijal na pohledávku, jež podléhala účin-kům vyrovnacího řízení, více, než se dostává dle vyrovnacího řízení jiným.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 237/25.)

Dle soudně potvrzeného vyrovnání měl žalovaný zaplatiti věřitelům, k nimž náležela i žalující firma, kvotu 35%, splatnou 10% do 4 měsíců po právoplatném potvrzení vyrovnání, dalších 25% pak ve lhůtách 60denních po 5% počínaje po splatnosti první lhůty. Pro případ nedo-držení té které splátky měla obživnouti pohledávka plnými 100% se ztrátou lhůt. První čtyři splátky žalovaný řádně dodržel, pátou splátku, dospělou dne 4. června 1924, zapravil však teprve dne 11. června 1924. Žalobu, domáhající se zaplacení celé zbývající pohledávky, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle ža-loby. D ů v o d y: Pro rozhodnutí jest směrodatnou otázka, zda nedo-držením splátky, dospělé dne 4. června 1924, nastala ztráta lhůt a tím i splatnost celé zbývající pohledávky. K otázce té dlužno přisvědčiti. Ujednání o splatnosti vyrovnávací kvoty ve smluvených a přesně sta-novených lhůtách jest ve směru tom jasné a určité a nedovoluje po-chybnosti o tom, že povinností dlužníka bylo, by jednotlivé splátky přesně a za všech okolností dodržel. Nedodržel-li jen jediné splátky a překročil-li splatnost i jen o jediný den, způsobil tím, že následky doložky o oživení celé pohledávky plnými 100%, pokud dosud zapla-cena nebyla, a tím i ztráta lhůt samy sebou nastaly. Okolnost, že ža-lobce nepoužil ihned svého práva z oné doložky, jakmile uplynul den dospělosti páté splátky a že přijal i tuto splátku, žalovaným až 11. června 1924 mu poukázanou, nemůže žalovanému býti ku prospěchu a nelze spatřovati v těchto okolnostech snad mlčky vyslovený projev vůle žalobce, kterým by byl prominul žalovanému následky opozděného

zapravení páté splátky. Nedodržením této splátky oživila celá pohledávka co do nezaplaceného zbytku a zároveň nastala ztráta lhůt a byl žalobce proto oprávněn žádati nyní na žalovaném zaplacení celého zbytku. Okolnost, že žalovaný dřívější splátky v čas zapravil a že poslední splátku dokonce dříve zapravil, nemůže ho rovněž sprostiti povinnosti k zapravení zbytku celé pohledávky. Nelze souhlasiti s náhledem soudu první stolice, dle něhož nárok žalobní prý není též proto odůvodněn, poněvadž uplatňování celé pohledávky příčí se zásadě §u 46 (3) vyr. ř., dle kterého všem věřitelům, přednostního práva nepožívajícím, měreno má býti stejně a nelze připustiti, by jednomu věřiteli na úkor ostatních se dostalo výhody. Tato zásada zde nikterak nebyla porušena, neboť doložka o oživenutí původních pohledávek vztahuje se na všechny věřitele a z důvodu toho mohou jí použiti všichni věřitelé, ohledně jejichž pohledávek žalovaný nedodržel lhůt v narovnání stanovených. Právě naopak bylo to v moci žalovaného, by oživenutí celé pohledávky a ztrátě lhůt platebních včasným jich dodržením zabránil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, jež uplatňuje jedině důvod nesprávného právního posouzení, nelze přiznati oprávnění. Nelze souhlasiti s názorem dovolatelovým, že věřitel byl povinen zvláště ještě prohlásiti, že lhůty pokládá za propadlé a že požaduje zaplacení celé pohledávky. Následky tyto byly již stanoveny ve vyrovnání pro případ, že vyrovnací dlužník přesně nedodrží stanovené splátky, nastávají tedy splněním této podmínky samy sebou (§ 897 a 699 obč. zák.) a dlužník musí s nimi počítati, nevyhověl-li úplně povinností z vyrovnání. Vyrovnání přináší dlužníkovi určité výhody a věřitelům újmy, proto musí vyrovnací dlužník toho dbáti, by podmínky vyrovnání přesně splnil a, neučiní-li tak, při čemž jest lhostejno, z jakého důvodu (§ 699 obč. zák.), nastává pro něho závazek a pro věřitele právo z obživlé původní pohledávky. Podmínka vyrovnání o obživenutí původní pohledávky, jak byla smluvna, nastává nyní již dle zákona (novela ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n.), k čemuž vedly naléhavé potřeby dle získaných zkušeností, by se dostalo ochrany věřitelům, když již vyrovnáním poskytují slevy ze svých pohledávek, že vyrovnání bude také dlužníkem dodrženo v čas a zcela přesně pod následky, jaké již dříve také dle prvního odstavce §u 57 vyr. ř. nastávaly. Nemůže tedy dlužník namítati, že, neprohlásí-li se věřitel po nedodržení vyrovnání ihned určitě, že požaduje celou pohledávku, octl by se dlužník v nejistotě. Následky přesného nesplnění vyrovnání byly již napřed v něm určeny a dlužník musí s nimi počítati. Právem tedy podotkl odvolací soud, že stanovený den splatnosti upomíná již sám dlužníka na jeho povinnosti. Věřitel nemusí odmítnouti dodatečně došlé vyrovnací splátky, by dal zřejmě na jevo, že trvá na zaplacení obživlé celé pohledávky. Jest to jeho právo (§ 1415 obč. zák.). Ale bylo zjištěno, že žalobce ihned dopisem z téhož dne, když byl vyrozuměn o opožděném dojití splátky, oznámil žalovanému, že násled-

kem nedodržení splátek a ztráty lhůt žádá zaplacení celého zbytku své pohledávky. Jest tedy neudržitelným názor dovolatelův, že žalobce, přijav poukázanou pátou splátku dne 12. června 1924, prominul opozdění. Věřitel může přirozeně i tehdy, když dlužník ukázal se v dodržení vyrovnání liknavým, spokojiti se vůči němu i nadále pouze vymáháním vyrovnacích splátek a dáti na jevo, že z nedodržení vyrovnání nečiní důsledků dle ujednané doložky. Avšak to by byl musel žalobce zvláště a způsobem zcela zřetelným vyjádřiti. Toho nejen neučinil, nýbrž naopak dal zřejmě na jevo opačnou vůli. Nemá významu, jak již podotkl odvolací soud, ta okolnost, že žalovaný dodržel předcházející splátky přesně a po páté opozdělé splátce následující částky zaplatil ještě dříve, než nastal den jejich splatnosti. Bylo také již shora zmíněno, že nerozhoduje, zdali opozdění se stalo ze zlého úmyslu nebo z jakékoliv jiné, třeba nezaviněné příčiny, protože ujednání o vyrovnání, podobné jak to činí též zmíněný čl. III. nov. čís. 99/23 v tom ohledu nerozeznává. Nemůže býti řeči o nestejnosti mezi žalobkyní a ostatními věřiteli. Zákon v Šu 46 (3), 47 a 50 (3) vyr. řádu zapovídá pouze zvláštní úmluvy, dle nichž se má před uzavřením vyrovnání, nebo v době mezi uzavřením a pravoplatným potvrzením vyrovnání dostati některému věřiteli zvláštních výhod na úkor druhých. Po skončení vyrovnávacího řízení nemůže býti bráněno ani dlužníkovi, by neposkytl, ani věřiteli, by nepřijal na pohledávku, jež podléhala účinkům vyrovnacího řízení, více než jiným dle vyrovnání se dostává. Ale v tomto případě bylo ve prospěch všech věřitelů vyrovnání ujednáno, že, omešká-li se dlužník s dodržením vyrovnacích kvot, obživnou původní jejich pohledávky a nastane ztráta lhůt.

Čís. 4769.

Uzavřel-li majitel hospodářský stroj do stodoly způsobem, v místě obvyklým, a dostal-li se k němu přes to nedospělec a způsobil si zranění, jest v tom spatřovati výhradné zavinění poškozeného.

(Rozh. ze dne 3. března 1925, Rv I 250/25.)

Nedospělý žalobce (v době úrazu desítiletý) otevřel si svémocně vrata do stodoly žalované, kde byla uschována řezačka a, pohrávaje si s řezačkou, utrpěl úraz. Vrata stodoly byla uzavřena v ten způsob, že dvě prkenná křídla vrat se zavírala jednoduchou dřevěnou závorou, sestávající z prkna ca $\frac{1}{2}$ m dlouhého a ca 10 cm širokého tak, že prkénko připevněné na pravém křídle vrat přesahovalo na druhé křídlo vrat a tam zapadalo do vyhlubeniny ve dřevě. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud prvního stupně z polovice po právu, odvolací soud neuznal žalobního nároku po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel spatřuje nesprávné posouzení právní v tom, že nebyl vzat zřetel na to, že žalobce byl v den úrazu desítiletým dítětem, tedy nikoliv